

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., ve věci

žalobce: **N. D. T.**
státní příslušnost Vietnamská socialistická republika
zastoupený advokátkou JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou
sídlem Národní 416/37, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2023, č. j. MV-58520-3/SO-2023,
ve věci nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným

takto:

- I. Žaloba se **odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Po právní moci tohoto usnesení bude žalobci z účtu Krajského soudu v Ostravě **vrácen** soudní poplatek ve výši 3 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou soudu dne 13. 6. 2023 domáhal zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o žádosti žalobce o nové posouzení důvodů pro neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným tak, že žalovaný shledal, že je dán důvod pro neudělení takového víza dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).
2. Před věcným posouzením důvodnosti žaloby se soud nejprve zabýval otázkou její přípustnosti.
3. Žalobce uvedl, že žádost o udělení víza k pobytu nad 90 dnů podal za účelem rodinným, tedy za účelem společného soužití s otcem a matkou, přičemž na území ČR dále žije jeho sestra s novorozeným synovcem žalobce. Žalobce má za to, že na jeho případ se výluka ze soudního přezkumu ve smyslu § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců nevztahuje. Napadené rozhodnutí proto mělo zasahovat do základního práva žalobce na rodinný život dle čl. 10

odst. 1, 2 a čl. 32 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, kdy právo na soudní přezkum napadeného rozhodnutí žalobce dovozoval z čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2020, č. j. 5 A 203/2017-29, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2021, č. j. 15 A 119/2019-37.

4. Podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh je podle tohoto zákona nepřijatelný.
5. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřijatelná také tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
6. Podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že z přezkoumání soudem jsou vyloučena rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
7. Podle § 17b zákona o pobytu cizinců je dlouhodobým vízem vízum k pobytu nad 90 dnů.
8. Podle § 30 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců vízum k pobytu nad 90 dnů uděluje ministerstvo na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt na území delší než 3 měsíce.
9. Skutečnost, že žádost žalobce, která byla předmětem napadeného rozhodnutí, byla žádostí podle § 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tedy žádostí o dlouhodobé vízum, byla zřejmá z obsahu napadeného rozhodnutí, a rovněž žalobce to výslovně potvrdil v žalobě.
10. Napadeným rozhodnutím bylo rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Takové rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (srov. právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39, či ze dne 26. 9. 2019, č. j. 9 Azs 115/2018-39, bod 14). Podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je však vyloučeno ze soudního přezkumu, přičemž tato výlučka soudního přezkumu není v rozporu s ústavním pořádkem, neboť na udělení víza nemá žadatel nárok a neudělení víza není zasazeno do žádného základního práva, kterému podle čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod náleží soudní ochrana (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018 - 28, bod 9 a tam citovaná judikatura, zejm. nález Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11). Napadené rozhodnutí je tedy podle vnitrostátní úpravy vyloučeno ze soudního přezkumu, a proto by měla být žaloba proti němu soudem pro nepřijatelnost odmítnuta.
11. Článek 47 odst. 1 Listiny základních práv EU stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem.
12. Soud se vzhledem k uvedenému čl. 47 Listiny základních práv EU zabýval otázkou, zda přípustnost žaloby, kterou vylučují vnitrostátní předpisy, nevyplývá z unijních předpisů. Členské státy totiž musejí zajistit soudní ochranu práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva. Bylo-li by právo žalobce na udělení dlouhodobého víza odvozeno z unijních předpisů, měl by žalobce právo na soudní přezkum rozhodnutí o neudělení takového víza (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018 - 50, body 11 a 12; a rozsudky Soudního dvora Evropské unie ze dne 13.

12. 2017, Soufiane El Hassani proti Minister Spraw Zagranicznych, věc C-403/16; a ze dne 16. 5. 2017, Berlioz Investment Fund, věc C-682/15).
13. Soud dospěl k závěru, že žalobcův případ nespadá do působnosti unijního práva.
14. Při vydávání víz uplatňují správní orgány z unijního práva vízový kodex [nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 – dále jen „vízový kodex“] a směrnici č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice“; srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018 - 28, bod 10; ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018 - 50, bod 11; či ze dne 26. 9. 2019, č. j. 9 Azs 115/2018 - 39, bod 12).
15. Vízový kodex se vztahuje na udělování krátkodobých víz pro pobyty nepřesahující tři měsíce (srov. čl. 1 odst. 1 vízového kodexu a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016 - 49, bod 23). Žalobce však požádal o dlouhodobé vízum podle § 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 17b téhož zákona. Proto se na udělení víza žádaného žalobcem vízový kodex nevztahuje.
16. Žalobcem žádané vízum není regulováno ani směrnici. Podle svého článku 1, resp. 3 odst. 1 se směrnice vztahuje jen na občany EU a jejich rodinnými příslušníky. Žalobce není občanem EU (je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky) ani rodinným příslušníkem občana EU (žalobce netvrdil, že by jím byl, a v řízení argumentoval vztahem se svým otcem a matkou, jenž jsou též státní příslušníci Vietnamské socialistické republiky). Soud poukazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, bod 44: „Ostatně i Soudní dvůr potvrdil, že právo pobytu v členském státě přísluší na základě směrnice 2004/38/ES nikoli všem státním příslušníkům třetích zemí, ale pouze těm státním příslušníkům třetích zemí, kteří jsou ve smyslu čl. 2 bodu 2 této směrnice rodinnými příslušníky občana Unie, který využil své právo volného pohybu. Pobyt, který uvedená směrnice upravuje, je tak v první řadě spojen s využitím práva volného pohybu osob. Pokud tedy občan Unie nikdy nevyužil svého práva volného pohybu a vždy pobýval v členském státě, jehož je státním příslušníkem, nespadá pod pojem „oprávněné osoby“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 citované směrnice, stejně tak ani jeho rodinný příslušník (srov. bod 73 rozsudku Soudního dvora ze dne 25. 7. 2008, Metock, C-127/08, Sb. rozh., s. I-6241, a body 35 až 43 rozsudku ze dne 5. 5. 2011, McCarthy, C-434/09“. Lze ještě dodat, že Směrnice Rady 2003/86/ES, o právu na sloučení rodiny, se na případ žalobce nevztahuje, jak sám žalobce v druhé větě bodu 2 žaloby potvrdil. Vízum žádané žalobcem není upraveno unijním právem. Proto na rozhodnutí o žádosti o takové vízum nelze vztáhnout unijní požadavky na jeho soudní přezkum.
17. Soud shrnuje, že žaloba je podle vnitrostátního práva nepřijatelná a její přípustnost nezakládá ani unijní právo.
18. V případě cizinců neexistuje ústavně zaručené právo, vyplývající z Listiny základních práv a svobod nebo z mezinárodních smluv o lidských právech, na jejich pobyt na území ČR, a proto cizinci nemají právní nárok na udělení pobytového víza. V případě rozhodnutí o neudělení víza nemůže bez dalšího dojít k zásahu do základních práv a svobod a je tudíž v kompetenci zákonodárce toto řízení vyloučit ze soudního přezkumu, aniž by se tím dostal do rozporu s dikcí čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (srov. právní větu nálezů pléna Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11).
19. V usnesení ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. II. ÚS 393/20, bod 25, Ústavní soud dále uvedl, že

„otázka udělování víz správními orgány je čistě politická (o čemž ostatně svědčí i vynětí zákonodárcem z přezkumu správními soudy). Pro ústavněprávní přezkum je však podstatné, že touto problematikou rozhodování o neudělení víza, eventuálně o neprodloužení víza ve vazbě na základní práva, se Ústavní soud v minulosti již zabýval v řadě případů. V již citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 23/11. Ústavní soud připomněl, že veškerá jeho rozhodnutí v této právní otázce stojí na tezi, že na udělení víza není právní nárok a neexistuje subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky (vyjma unijních občanů). Ústavní soud tehdy uzavřel, že trvá na dosud traktovaném závěru, dle něhož v případě rozhodnutí o neudělení víza nemůže dojít k zásahu do základních práv a svobod.“

20. Vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení víza tedy není v rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, příp. čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod tak, jak tvrdí žalobce s odkazem na čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
21. Subjektivní právo na pobyt cizince na území ČR nevyplývá ani z žádného mezinárodního katalogu lidských práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 6. 2020, č. j. 3 Azs 260/2019-27, bod 16). Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod negarantuje právo cizinců vstoupit či přesídlit do konkrétního státu a smluvní strany mají právo kontrolovat vstup, pobyt a vyhoštění cizinců (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. 3. 2014 ve věci Kurić a ostatní proti Slovinsku, č. 26828/06, bod 355: *„According to the Court’s case-law, the Convention does not guarantee the right of an alien to enter or to reside in a particular country and Contracting States have the right, as a matter of well-established international law and subject to their treaty obligations, including the Convention, to control the entry, residence and expulsion of aliens (see, among many other authorities, Chahal v. the United Kingdom, 15 November 1996, § 73, Reports 1996 V; El Boujaïdi v. France, 26 September 1997, § 39, Reports 1997 VI; Baghli v. France, no. 34374/97, § 45, ECHR 1999 VIII; Boultif v. Switzerland, no. 54273/00, § 39, ECHR 2001 IX; Üner v. the Netherlands [GC], no. 46410/99, § 54, ECHR 2006 XII; and Slivenko, cited above, § 115).“*
22. Co se týká případného extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, žalobce nesplňoval přísné podmínky pro jeho přiznání, jak tyto vyplývají z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, když z ničeho nevyplývalo, že žalobce nemohl realizovat rodinný či soukromý život v zemi původu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45). Žalobce je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky, kde žije s rodinou mladšího bratra. Je zletilý, má dokončené středoškolské vzdělání. Žalobce je samostatný, není nezaopatřeným dítětem či zdravotně znevýhodněný, ani není zdravotně indisponován. Pracuje jako asistent v prodejně mobilů FPT Shop. O dlouhodobé vízum žalobce požádal z důvodu, aby mohl být s rodiči a pomohl otci, jenž má na území ČR obchod s oblečením, s těžkými pracemi v obchodě, jelikož je otec již vyššího věku, nicméně vzápětí dodal, že otec není nemocný, pouze má již vysoký věk a pracovat stále může. Žalobce navštívil rodinu v ČR v letech 2009 a 2010 na dobu jednoho měsíce. Tolik tedy i k žalobnímu odkazu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45, a extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
23. Přípustnost žaloby nemohla založit ani jeho argumentace čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť *„vstup, pobyt a vyhošťování cizinců [...] tomuto ustanovení Úmluvy nepodléhá, neboť rozhodnutí týkající se těchto otázek nezahrnují rozhodnutí o občanských právech ani neznamenají trestní obvinění, což Evropský soud pro lidská práva uvedl*

poprvé ve věci Maaouia proti Francii (rozsudek velkého senátu ze dne 5. 10. 2000, č. 39652/98), na který dále ve své judikatuře konstantně odkazuje“ (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 4. 2019, č. j. 4 Azs 34/2015-41, bod 19; a ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45).

24. Pokud žalobce argumentoval článkem 10 odst. 1, není zřejmé, jak se žalobcova věc týká jeho lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména. Pokud jde o článek 32 Listiny základních práv a svobod, na který též žalobce odkazoval, z tvrzení žalobce nevyplývalo, že by byl nezletilým dítětem, ani nezaopatřeným zletilým dítětem.

25. Stran žalobní argumentace rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2020, č. j. 5 A 203/2017-29, soud uvádí, že ji neshledal důvodnou. Městský soud v Praze přezkoumával rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem společného soužití s manželem žadatelky, kdy jednou z žalobních námitek bylo tvrzení, že se v případě žádosti žadatelky po materiální stránce jednalo o žádost o povolení dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny manželů podle § 42a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Městský soud v Praze tedy musel meritorně posuzovat, zda žadatelka žádala o dlouhodobé vízum, nebo o dlouhodobý pobyt, kdy v bodě 27 rozsudku uzavřel, že šlo o dlouhodobé vízum. Předmětem sporu byla tedy otázka samotného charakteru žádaného pobytového oprávnění. V bodě 23 odůvodnění rozsudku se Městský soud zabýval přípustností žaloby a dospěl k závěru,

že žaloba je přípustná. Tento závěr opřel výlučně o právní úpravu a judikaturu týkající se udělování krátkodobých víz (vízový kodex a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016-23). Mezi krátkodobými a dlouhodobými vízy je však třeba rozlišovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, bod 23). Jelikož toliko udělování krátkodobých víz spadá do působnosti unijního práva, je třeba na rozhodnutí o neudělení krátkodobého víza vztáhnout požadavky na jeho soudní přezkum (srov. body 13 a 14 tohoto usnesení). Na rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným však požadavky unijního práva vztáhnout nelze, neboť rozhodování o udělení takového víza nespadá do působnosti unijního práva. Soud tedy uvedený rozsudek Městského soudu v Praze nepřesvědčil o přípustnosti žaloby žalobce, a to z důvodu popsané skutkové odlišnosti a nevysvětleného východiska, že přípustnost žaloby ve věci dlouhodobého víza je dána unijní regulací krátkodobých víz.

26. Ani z jiných rozhodnutí soudů rozhodujících ve správním soudnictví nevyplývá, že by žaloba proti rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza měla být, s výjimkou případů, kdy je udělení dlouhodobého víza v působnosti unijního práva, přípustná.

27. Na podporu argumentace o nepřípustnosti žaloby žalobce z důvodu, že napadené rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu dle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, soud odkazuje i na ustálenou judikaturu Ústavního soudu (usnesení ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. II. ÚS 393/20; ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. II. ÚS 163/20; či ze dne 25. 3. 2020, sp. zn. I. ÚS 228/20), dle které „nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza je zaprvé vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., přičemž ústavní konformitu tohoto ustanovení [v témže znění tehdy jako § 171 písm. a) téhož zákona] stvrdil Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 23/11 ze dne 24. 4. 2012 (N 86/65 SbNU 161; 234/2012 Sb.)“, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.

4. 2015, č. j. 4 Azs 34/2015-41, dle kterého je rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem podnikání vyloučeno ze soudního přezkumu. Dále soud odkazuje též na recentní rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2023, č. j. 2 Azs 286/2022-40, a ze dne 18. 5. 2023, č. j. 6 Azs 272/2022-41, kde se soudy zabývaly obdobou skutkovou situací s totožným závěrem.
28. Soud z výše uvedených důvodů žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s., neboť se žalobce domáhal přezkumu rozhodnutí, které je ze soudního přezkumu vyloučeno na základě § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
30. O vrácení zaplaceného soudního poplatku bylo rozhodnuto v souladu s § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, dle něhož byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto usnesení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 7. září 2023

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu